

Informe sobre l'Avantprojecte de llei de formació i qualificació professional de Catalunya.

Antecedents

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit del Departament d'Ensenyament en el que es demana que l'Autoritat emeti un informe sobre l'Avantprojecte de llei de formació i qualificació professional de Catalunya.

L'avantprojecte consta de cinc títols, quaranta-quatre articles, deu disposicions addicionals, i dues disposicions finals.

Analitzat l'Avantprojecte, que no s'acompanya de cap altra documentació, tenint en compte la normativa vigent aplicable, i vist l'informe de l'Assessoria Jurídica emeto el següent informe

Fonaments Jurídics

I

(...)

II

La cooperació europea en matèria d'Educació i Formació Professional per al període 2011-2020 estableix que els sistemes d'educació i formació europeus han de reunir una sèrie de característiques per tal de respondre als reptes actuals i futurs. En aquest sentit, la Recomanació del Consell de la Unió Europea de 20 de desembre de 2012 sobre la validació de l'aprenentatge no formal i informal DOUE (2012/C398/01), insta els governs dels Estats membres a establir abans de 2018 les corresponents disposicions per a la validació de l'aprenentatge no formal i informal, de tal manera que permetin la determinació, documentació, avaluació i certificació d'aquests aprenentatges.

Segons exposa l'avantprojecte, *"Les recomanacions de la UE amb relació al sistema d'educació i formació, juntament amb l'anàlisi de les necessitats de Catalunya, obliguen a revisar en profunditat la relació entre la formació professional inicial de l'àmbit educatiu i la formació professional per a l'ocupació de l'àmbit laboral"*

Així, i en desenvolupament dels articles 131 i 170 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, es regula mitjançant aquesta llei la formació professional i es crea un marc orientat a la implementació d'un model de formació professional a Catalunya com element estratègic per millorar el nivell de qualificació professional de les persones, per incrementar l'ocupabilitat, així com per impulsar la competitivitat de les empreses.

La llei estableix cinc objectius principals: *“la informació, orientació i assessorament, per facilitar la formació al llarg de la vida; la coordinació de l’oferta dels subsistemes; l’avaluació i acreditació de les competències professional assolides i les correspondències entre les títols del sistema educatiu i els certificats de professionalitat de l’àmbit laboral, la integració de serveis en els centres de formació professional integrada i la qualitat i millora contínua dels serveis.”*

III

L’Avantprojecte de decret que se sotmet a informe té per objecte el Sistema de Formació i Qualificació Professional de Catalunya, entès com el marc integrat de relació i coordinació de la formació professional així com dels serveis que li són inherents d’informació, orientació i acreditació de les competències professionals.

EL sistema comprèn (art. 2.2):

- a) La informació i l’orientació professional.
- b) La formació professional dels sistema educatiu i la formació professional per a l’ocupació.
- c) Les qualificacions professionals.
- d) L’avaluació i l’acreditació de les competències professionals.

Els destinataris del sistema els estableix l’article 4 de l’avantprojecte:

“El Sistema s’orienta a les persones facilitant l’accés a la formació, l’actualització i l’especialització professional que han de contribuir a afavorir l’ocupació, a millora de l’ocupabilitat, la mobilitat i el progrés o canvi de la trajectòria professional al llarg de la vida, i a les empreses per atendre les necessitats de recursos humans qualificats i de formació contínua, i afavorir el desenvolupament de l’activitat i la competitivitat empresarial..”

Entre els drets que s’estableixen en l’avantprojecte, s’inclou el dret de les persones a accedir a les seves dades que estiguin en poder de l’administració pública de Catalunya en relació amb la seva pròpia qualificació, incloses les seves competències professionals acreditades, així com a obtenir-ne la certificació corresponent (art. 5.1.h)), fet que es valora positivament atès que constitueix una manifestació del dret d’accés a les pròpies dades regulat per la pròpia Llei 15/99, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (LOPD), concretament en el seu article 15, si bé, la llei no ho menciona expressament. En qualsevol cas, seran d’aplicació es requisits, el procediment i també les garanties previstes tant als articles 15 i 18 LOPD com als articles 23 a 30 del Reglament de desplegament de la LOPD (RLOPD), aprovat pel Reial decret 1729/2007, de 21 de desembre.

IV

L’avantprojecte de Llei conté previsions que comportaran el tractament d’informació personal. Així, el funcionament de l’Institut de Formació i Qualificació Professional de Catalunya (en endavant, l’Institut) comportarà tractar dades personals, per exemple, en el desenvolupament del procés d’avaluació i acreditació de la competència professional o en la gestió del registre d’unitats de competència. Per altra banda, el funcionament de la Xarxa del Sistema de Formació

i Qualificació Professional de Catalunya comportarà, probablement també el tractament d'informació personal vinculada a la funció orientadora que té assignada, la formació professional i l'avaluació i acreditació de competències professionals.

Pel que fa a aquests tractaments, convé tenir presents dues consideracions:

En primer lloc, cal tenir en compte que la recollida d'informació que es pot produir en l'exercici d'aquestes funcions pot comportar el tractament d'informació de diversa naturalesa que pot oferir perfils sobre la personalitat o el comportament de les persones afectades. A més, no es pot descartar que, si més no en alguns casos, entre la informació que es reculi hi hagi informació especialment protegida com ara dades de salut. Per això, caldrà tenir present que la normativa de protecció de dades de caràcter personal, en concret el RLOPD requereix que en el tractament de dades que permetin avaluar la personalitat o el comportament de les persones, caldrà aplicar un nivell mitjà de mesures de seguretat (art. 81.2.f) i en el cas que es tractin dades de salut o altres dades especialment protegides, caldrà aplicar un nivell alt (art. 81.3.a) RLOPD).

En qualsevol cas, i atès que aquestes consideracions no han de ser recollides necessàriament a nivell legal, es valora positivament, que el propi text de l'Avantprojecte de Llei hagi inclòs un apartat relatiu a la normativa de protecció de dades de caràcter personal (disposició addicional desena).

Per altra banda, i centrant-nos ara en la Xarxa del Sistema de Formació i Qualificació Professional de Catalunya, en el projecte s'estableix que l'Institut dirigeix la coordinació i estableix els criteris dels serveis bàsics determinants, però no queda clar, de la redacció de l'article 18, quin ens serà el responsable de la informació que es pugui recollir en exercici de les funcions orientadora, de formació professional i avaluadora que té atribuïdes (art. 23). Respecte aquesta darrera funció de la Xarxa, a més, també es poden generar dubtes pel fet que l'article 35.2.b) de l'avantprojecte atribueix a l'Institut "*establir un servei permanent d'avaluació i acreditació*".

Atès que no queda clara la naturalesa jurídica de la Xarxa, que en la Xarxa hi participen diferents entitats, i que l'expressió "*dirigeix la coordinació*" no contribueix gaire a clarificar quina serà la entitat responsable de la informació que es generi, seria bo clarificar les funcions que correspondran a cadascun dels tipus d'agents que participaran a la Xarxa.

En aquest sentit, l'article 23.3 de l'Avantprojecte estableix que "*Els punts i centres de la Xarxa del Sistema presten els serveis que tenen directament autoritzats i disposen de la informació de centres referents per derivar les persones i les empreses interessades respecte dels serveis que no desenvolupen directament*" però no queda gens clar ni quina és l'entitat responsable de la informació, quines són les funcions atribuïdes als diferents d'agents, ni quins són els fluxes d'informació que s'hauran de produir.

V

A l'article 37 s'estableix la creació del registre d'unitats de competència, que recollirà dades relatives a la competència acreditada de les persones mitjançant la formació professional del sistema educatiu, la formació professional per a l'ocupació i pels processos d'avaluació i

acreditació. L'Institut de Formació serà l'encarregat de gestionar el registre d'unitats de competència.

El funcionament d'aquest registre comportarà el tractament de dades de caràcter personal, i per tant, es valora positivament que el mateix article 37.2 prevegi que l'Institut de Formació que el gestionarà serà l'encarregat de vetllar per la privacitat de les dades personals. No es preveu però la creació del fitxer que tractarà les dades relatives al Registre, ni es detallen les dades concretes que s'hi recolliran.

D'acord amb l'article 38 aquest registre no es configura com un registre d'accés públic sinó que només s'hi pot accedir en els supòsits a què es refereix l'article:

- Consulta pels orientadors homologats i assessors del sistema per a consultar les competències acreditades
- Consulta per part de les mateixes persones afectades
- Expedició de certificats

Pel que fa al primer supòsit, l'article 38.1.a) estableix que s'haurà de comptar amb l'autorització explícita de la persona interessada. Aquesta previsió es valora positivament, tot i que cal fer notar, que en el cas que de la informació inscrita en el registre es pugui conèixer alguna informació relacionada amb la salut de les persones, per a poder basar aquest tractament en el consentiment, s'hauria de preveure la necessitat de "consentiment exprés", d'acord amb l'article 7.3 de la LOPD. Això, és clar, no seria necessari si la inscripció al registre es limita a recollir les dades identificatives juntament amb les unitats de competència.

Pel que fa al tercer supòsit seria bo concretar les persones que poden sol·licitar els certificats. Així, en principi podria resultar adequat limitar-ho a les mateixes persones afectades i als òrgans de l'Administració que per les seves funcions relacionades amb l'objecte d'aquest registre ho requereixin.

Finalment, i pel que fa a la previsió de l'article 44 sobre la realització d'un informe periòdic d'avaluació del sistema en el qual s'han de relacionar les dades de rendiment acadèmic, formatiu i d'inserció laboral, tot i que ja es pot desprendre del contingut del precepte, podria ser bo incloure una previsió expressa que es durà a terme de forma anonimitzada. Així es podria incloure la redacció següent:

"...l'Informe d'avaluació del Sistema, en el qual s'han de relacionar, entre d'altres, les dades anonimitzades de rendiment acadèmic i formatiu i d'inserció laboral".

Barcelona, 23 de juliol de 2014